

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohtu esimees parlamendis: kõrgete lõivude tõttu võivad isikute õigused jääda kohtuliku kaitseta

Riigikohtu esimees parlamendis: kõrgete lõivude tõttu võivad isikute õigused jääda kohtuliku kaitseta

16. juuni 2011

Riigikohtu esimees Märt Rask andis täna Riigikogule ülevaate kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise kohta. Ettekande ja selle lisadega (analüüsid, statistika ja Euroopa kohtusüsteemide võrdlus) saab tutvuda Riigikohtu veebilehel [1]. Ettekanne keskendus põhiosas kõrgetele riigilõivudele ja menetlusdokumentide kättetoimetamise raskustele.

Riigikohtu esimees märkis, et neile kahele teemale on ta ka varem seadusandja tähelepanu juhtinud, ent tulemusteta: „Just ebaoproportsionaalselt kõrged riigilõivud ja menetlusosalistele dokumentide kättetoimetamise raskused on need kaks peamist põhjust, mis oluliselt mõjutavad tsiviilkohtumenetluses otsuseni jõudmist mõistliku aja jooksul.“

„Eesti esimese astme kohtutes on dokumentide kättetoimetamise staadiumis hinnanguliselt kolmandik kuni pool kõigist menetluses olevatest tsiviilasjadest, mis tähendab seda, et nendes asjades menetlus seisab kuni kostja leidmiseni,“ rääkis Rask. Ta tõi välja, et seadus ei loe rahvastikuregistri aadressil kohtukutse saatmist dokumendi kättetoimetamiseks, sest rahvastikuregistri kanded ei olnud seaduse vastuvõtmisel piisavalt kindlad. „Täna, mil kohtud on üle koormatud kostjatele dokumentide kättetoimetamisega, on põhjust küsida kui palju on rahvastikuregistri andmed möödunud nelja ja poole aastaga kindlamaks muutunud?“ küsis Rask. Ning järeltas: „Füüsilistele isikutele dokumentide kättetoimetamise peamiseks viisiks tuleb kujundada usaldusväärse rahvastikuregistri andmetele tuginev süsteem, mis välistaks pahatahtliku kohtust eemalehoidmise.“

Kõrgetest riigilõivudest kõneldes nentis Rask, et õigusemõistmine võib olla kuitahes aus ja õiglane, kuid kui kohtusse pöördumine on raha puudusel takistatud, jäävad isikute õigused paraku kaitseta. Riigikohtu esimees rõhutas, et kõrgetest riigilõivudest tingitud põhiseadusevastane olukord, kus paljud inimesed ei saa kasutada oma põhiõigust kohtusse pöördumiseks, on erakordselt tõsine ning sellel võivad olla väga kaugeleulatuvad nii õiguslikud kui ka sotsiaalsed tagajärjed.

Riigikohtu esimehe hinnangul tuleks lõivumäärade kehtestamiseks eristada vähemalt kolme suuremat rühma vaidlusi, millest ainult hagimenetluses on menetluskulude katmine menetlusosaliste omaosaluse kaudu põhjendatud. „Hagita menetluses, eriti vaidlustes, mis puudutavad lapsi ja perekonda ja kus puudub menetluses n-ö teine pool, on kulupõhised lõivumäärad põhjendamatud,“ leidis Riigikohtu esimees. Halduskohtumenetluse lõivudest kõneldes rõhutas Rask, et õigusriigis ei saa riigivõimu vastu kohtus oma õigusi kaitsvat isikut takistada laostavate riigilõivudega, selleks, et kodanik ei vaidleks näiteks maksuametiga.

Eveli Kuklane
Kommunikatsiooniosakonna juhataja

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohtu-esimees-parlamendis-korgete-loivude-tottu-voivad-isikute-oigused-jaada#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/oigusalased-materjalid/avalikud-esinemised-ja-artiklid>